

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ
Ο ΝΑΥΤΙΛΟΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ

ΙΚΑΡΟΣ

ΕΛΛΑΔΑ – ΚΟΣΜΟΣ

- 1900 Φεβρουάριος, 29: Γέννηση του Γιώργου Σεφέρη στα Βουρλά της Σμύρνης. ♦ Ο Arthur Evans αρχίζει ανασκαφές στην Κρήτη. ♦ Στη Βιέννη κυκλοφορεί η *Επιστήμη των όνείρων* του Sigmund Freud.
- 1901 Νοέμβριος, 5-12. Τα «Ευαγγελικά». ♦ Ο Κ. Χατζόπουλος και ο Γ. Καμβύσης εκδίδουν το περιοδικό *Διόνυσος* που μαζί με το περιοδικό *Τέχνη* συμβάλλει στην αλλαγή του πνεύματος της εποχής. ♦ Το Nobel Λογοτεχνίας στον Sully Prudhomme.
- 1903 Με διευθυντή τον Δ. Ταγκόπουλο εκδίδεται το περιοδικό *Νουμάς*, που θα αποτελέσει το μελλοντικό κάστρο του δημοτικισμού. ♦ Το Nobel Λογοτεχνίας στον Bjørnstjerne Bjørnson.
- 1904 Θάνατος του Έμμ. Ροΐδη. ♦ Κυκλοφορεί η *ΑΣάλευτη ζωή* του Κωστή Παλαμά. ♦ Ο Κ.Π. Καβάφης τυπώνει συγκεντρωμένα 21 ποιήματά του.
- 1905 Κίνημα του Θερίσου στην Κρήτη και πρώτη εμφάνιση του Έλευθέριου Βενιζέλου. ♦ Πρώτη διατύπωση της θεωρίας της σχετικότητας από τον Albert Einstein. ♦ Το Nobel Λογοτεχνίας στον Henryk Sienkiewicz.
- 1907 Κυκλοφορεί ο *Δωδεκάλογος του Γύφτου* του Κωστή Παλαμά. ♦ Ο Pablo Picasso ζωγραφίζει τις *Δεσποινίδες της Άβινιόν*. ♦ Το Nobel Λογοτεχνίας στον Rudyard Kipling.
- 1909 Αύγουστος, 14 προς 15: Έκδηλώνεται στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί. ♦ Κυκλοφορούν η *Σαμοθράκη* του Ίωνος Δραγούμη και ο *Αλαφροΐσκιωτος* του Άγγελου Σικελιανού. ♦ Ο F.T. Marinetti διατυπώνει το *Μανιφέστο του φουτουρισμού*. ♦ Το Nobel Λογοτεχνίας στη Selma Lagerlöf.
- 1910 Μάιος, 10: Ίδρυση του Έκπαιδευτικού Όμιλου από τον Αλέξανδρο Δελμούζο και άλλους δημοτικιστές.
- 1911 Ίανουάριος, 3: Θάνατος του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη στη Σκιάθο. ♦ Έμφάνιση στο Παρίσι του Giorgio de Chirico. ♦ Το Nobel Λογοτεχνίας στον Maurice Maeterlinck.

Γιώργος Σεφέρης

Έμβλημα του Θερίσου

Ίων Δραγούμης

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

“Ένας καινούργιος αιώνας αρχίζει για την ανθρωπότητα και μια νέα περίοδος για την Ελλάδα πού, γεμάτη δυνάμεις, ζητά να ολοκληρώσει τα έθνικά της όνειρα και να σβήσει από τη μνήμη της τόν άτυχο πόλεμο του 1897.

- 1900 Σὲ μία ἀπὸ τίς ἀκόμη ἀλύτρωτες περιοχές τῆς Ἑλλάδας, στὴν Κρήτη, καὶ συγκεκριμένα στὸ Ἡράκλειο, ἔχει ἐγκατασταθεῖ ὁ πατέρας τοῦ ποιητῆ, Παναγιώτης Θ. Ἀλεπουδέλης –ἀπὸ τὸ χωριὸ Καλαμιάρης τῆς Μυτιλήνης, παντρεμένος ἀπὸ τὸ 1897 μὲ τὴ Μαρία Βρανᾶ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Παππάδος τῆς Γέρας–, καὶ ἔχει ιδρύσει, μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ του Θρασύβουλο, ἐργοστάσιο σαπωνοποιίας.
- 1911 Γέννηση τοῦ ποιητῆ ξημερώματα τῆς 2ας Νοεμβρίου στὸ Ἡράκλειο, στὴ συνοικία «Ἑφτά Μπαλτάδες», ὅπου βρισκόταν τὸ σπίτι του, Ἀριάδνης καὶ Πασιφάης γωνία. Ἐκτο παιδί τῆς οἰκογένειας, ὕστερα ἀπὸ τὴ Μυρσίνη (1898), τὸν Θεόδωρο (1900), τὸν Βύρωνα (1903), τὸν Κωνσταντῖνο (1905) καὶ τὸν Εὐάγγελο (1909).

Ἡ μητέρα καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ποιητῆ, 1912

Οἱ γονεῖς τοῦ ποιητῆ, Παναγιώτης καὶ Μαρία Ἀλεπουδέλη

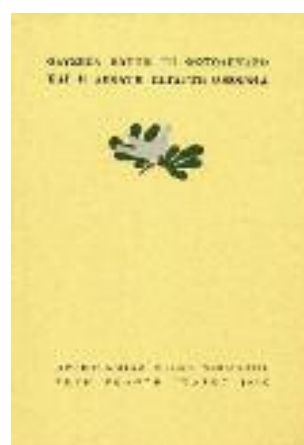
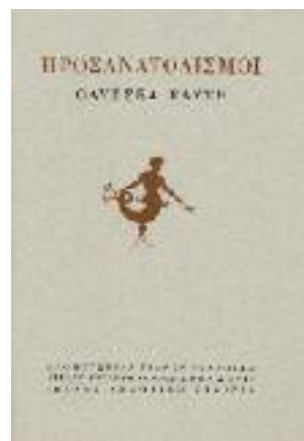
Στὴ βάπτισή του

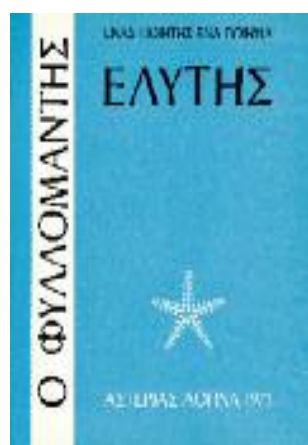
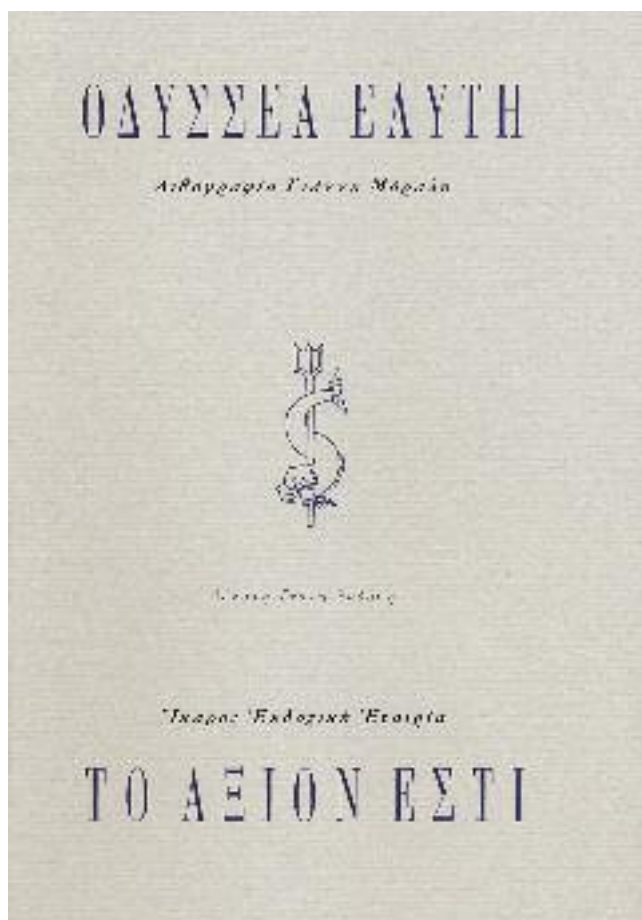
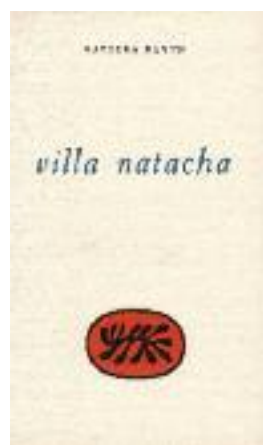
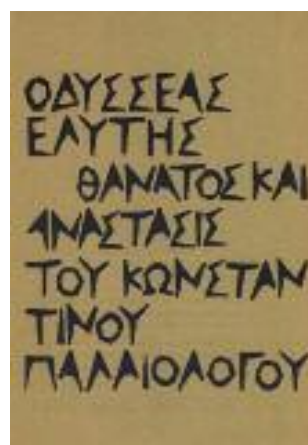
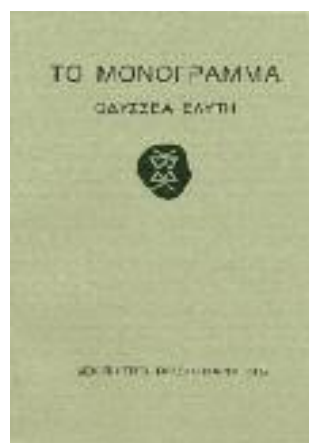

ΑΣ ΜΟΥ ΕΠΙΤΡΑΠΕΙ, παρακαλῶ, νὰ μιλήσω στὸ ὄνομα τῆς φωτεινότητος καὶ τῆς διαφάνειας. Ἐπειδὴ οἱ ιδιότητες αὐτὲς εἶναι ποὺ καθορίσανε τὸ χῶρο μέσα στὸν ὁποῖο μοῦ ἐτάχθη νὰ μεγαλώσω καὶ νὰ ζήσω. Καὶ αὐτὲς εἶναι ποὺ ἔνιωσα, σιγὰ σιγὰ, νὰ ταυτίζονται μέσα μου μὲ τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῶ. Εἶναι σωστὸ νὰ προσκομίζει κανεὶς στὴν τέχνη αὐτὰ ποὺ τοῦ ὑπαγορεύουν ἡ προσωπικὴ του ἐμπειρία καὶ οἱ ἀρετὲς τῆς γλώσσας του. Πολὺ περισσότερο ὅταν οἱ καιροὶ εἶναι σκοτεινοὶ καὶ αὐτὸ ποὺ τοῦ ὑπαγορεύουν εἶναι μιὰ ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλύτερη ὁρατότητα.

«Λόγος στὴν Ἀκαδημία τῆς Στοκχόλμης», ΕΝ ΛΕΥΚΩ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

ΗΛΙΟΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ

ΑΣΜΑ ΗΡΩΙΚΟ

ΤΟ ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ

ΕΞΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΥΨΕΙΣ

ΤΟ ΦΩΤΟΔΕΝΤΡΟ

Ο ΗΛΙΟΣ Ο ΗΛΙΑΤΟΡΑΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΑ ΡΩ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

ΤΑ ΕΤΕΡΟΘΑΛΗ

ΜΑΡΙΑ ΝΕΦΕΛΗ

ΣΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΡΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΜΕ
ΣΗΜΑΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ
ΑΘΕΑΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΝΑΥΤΙΛΟΣ

ΤΑ ΕΛΕΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΟΞΩΠΕΤΡΑΣ

ΔΥΤΙΚΑ ΤΗΣ ΛΥΠΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΗΣΙΟΝ

ΑΝΟΙΧΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΡΑΦΗ

ΕΝ ΛΕΥΚΩ

Όδυσσέας Έλύτης, Σαπφώ, 1979

Ἀφόντας μπῆκα σ' ἔρωτα γιὰ τοῦτα τὰ κορμάκια λίγνεψα, ἔφεξα.
Σ' ὕπνο καὶ ξύπνο ἄλλο στοῦ νοῦ δὲν εἶχα – πῶς νὰ τὰ μεγαλώσω, μιὰ
μέρα νὰ τὰ κοιμηθῶ. Παραμόνευα πίσω ἀπ' τὶς θύρες. Ἔμαθα νὰ τὰ
πιάνω στοὺν ἀέρα, στοῦ νερό. Ἀλλὰ πῶς νὰ τὰ πῶ δὲν ξέρω ἀκόμα.

Α. – Λευκὸ ἢ κυανό, ἀνάλογα μὲ τὶς ὥρες καὶ τὴ θέση τῶν ἄστρων.

Λ. – Πραγματικὰ βρεμένο. Ἴδιο βότσαλο.

Γ. – Τὸ πιὸ ἐλαφρύ· ποὺ ἡ ἀδυναμία σου νὰ τὸ προφέρεις, δείχνει τὸ
βαθμὸ τῆς βαρβαρότητάς σου.

Ρ. – Παιδικὸ καί, μάλιστα, σχεδὸν πάντοτε θηλυκοῦ γένους.

Ε. – Ὅλο ἀέρα. Τὸ πιάνει ὁ μπάτης.

Υ. – Τὸ πιὸ ἐλληνικὸ γράμμα. Μιὰ ὕδρια.

Σ. – Ζιζάνιο. Μὰ ὁ Ἑλληνας πρέπει κάποτε καὶ νὰ σφυρίζει.

«Καὶ μὲ φῶς καὶ μὲ θάνατον», 2, Ο ΜΙΚΡΟΣ ΝΑΥΤΙΛΟΣ

*

Κάθε τόσο μοῦ στέλνουν ἓνα μπουκετάκι μὲ μισοσπασμένες λέξεις
δυὸ μακρινὲς ξαδέλφες μου ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Σαπφῶς. Τὴ μιὰ τὴ
λένε Ἀστρινὴ καὶ τὴν ἄλλη Λεμονέσσα.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΗΣΙΟΝ

Ο ΚΥΒΙΣΜΟΣ [...] ήταν, στα μάτια μου, τὸ εὐεργετικότερο κίνημα ποὺ σημειώθηκε ποτὲ στὶς Εἰκαστικὲς Τέχνες. Τὶς ἐπέστρεφε ἀπὸ μιὰ κοίτη ἀμαρτωλή, ἐπαναποθετοῦσε τὴν ἔκφραση στὴν καθαρὴ βάση τῆς Γεωμετρίας. Ἀποκαθιστοῦσε τὴν ὕλη στὸ χῶρο τῆς ὑπέρτατης τάξης τοῦ Πνεύματος. Ἄσχετο ἂν ἡ ἔννοια τῆς «τάξης» αὐτῆς, χωρὶς νὰ εἶναι διόλου κόκκινη, ἐξερέθιζε ὅλων τῶν λογίων τοὺς ταύρους-ὑπερασπιστὲς τοῦ «πνεύματος τῆς ἐποχῆς», ἀλλὰ βέρους μπουνταλάδες, ποὺ δὲν ἔβλεπαν πὼς ὅ,τι καλὸ εἶχε βγεῖ στὶς ἡμέρες μας, ὁ Matisse, ὁ Braque, ὁ Modrian, ὁ Proust, ὁ Joyce, ὁ Schönberg, ὁ Stravinsky, οἱ Ἡλεκτρονικοί, ὁ

Pablo Picasso καὶ Georges Braque, 1954

Saint-John Perse, ἦταν κατασφαλισμένοι ἀπὸ τὶς εὐθεῖες ποὺ ἀντιπροσώπευε ἡ ἔννοια τῆς καθαρότητος αὐτῆς. Ἀπὸ μιὰ τέτοια ἄποψη μ' ἐνδιαφέρανε τὰ δοκίμια τοῦ Albert Camus, καθὼς καὶ τὰ ποιήματα τοῦ René Char, διάφανα καὶ κοφτερά σὰ γαλάζια τζάμια πάνω στοὺς ὀρίζοντες ποὺ μᾶς ἔπνιγαν.

«Τὸ χρονικὸ μιᾶς Δεκαετίας», ΑΝΟΙΧΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Georges Braque, *Le Violon*, 1914

Pablo Picasso, περ. *Verve*, τχ. 29-30

Pablo Picasso, *Les Femmes d'Alger (O.K.R.)*, 1907

Pablo Picasso, *L'Indépendant*, 1911

ΕΒΡΙΣΚΑ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ τών ζωγράφων τής περιόδου εκείνης –τί περίεργο– ακριβώς αυτά που ζητούσα: τὸ ἀντικείμενο κεκαθαρμένο ἀπὸ τὴν ἀνεκδοτολογικὴ του φύση· τὸ σχῆμα του, τὴ δομὴ του, καὶ τὴ συνάρτησή του μὲ κάτι ἀπροσδόκητο ἴσως ἀλλὰ ἐξίσου ὑποταγμένο σὲ μιὰν ἀφανὴ γεωμετρία. Καὶ τὴν ὕλη, ἐπίσης ὅπως τὴν ἐννοοῦσα. Ὅχι σὰν καταναλωτὴς ἀλλὰ σὰν μύστης αἰσθήσεων. Ὅχι σὰν κορφολόγος ἐπωφελῶν ιδιοτήτων ἀλλὰ σὰν ὀρθοτόμος μορφῶν καὶ σχημάτων.

Ἡ ἔννοια τῆς πραγματικότητας, μὲ τὸν κυβισμό, εἶχε σὰν ἀντίληψη μετατεθεῖ, γιὰ νὰ μὴν πῶ ἀνεβεῖ, σ' ἓνα ἐπίπεδο παράλληλο μ' ἐκεῖνο τῶν Αἰγυπτίων ἢ τῶν Κρητῶν τοῦ Μίνωα, ὅπου τὸ λεγόμενο «μοντέλο» δὲν εἶχε τὴ σημασία πού τοῦ δίνουμε σήμερα. Ὁ Picasso δὲν εἶχε –γιὰ ν' ἀνατρέξουμε στὶς *Δεσποινίδες τῆς Ἀβινιὸν*– ἐξοντώσει μόνον, μὲ τὸ ἔργο του αὐτό, τὴν ψυχογραφία καὶ τὸ σκιάφως. Εἶχε στὴν οὐσία ἐξουδετερώσει τὸ «μοντέλο», ἢ, ἂν τὸ προτιμᾷ κανεῖς, τὸ εἶχε ὑποβιβάσει στὴ θέση ἑνὸς

Juan Gris, *The Bottle of Banyuls*, 1914

Нерожденный человек из рода Хонгшутан 1973 г. (перо)

I

Θὰ γυρίου ἄλλοὺς εἰς παρακίτε
 ὧς παδάκει ἡ Μοῖρα τὰν κλειδοῦρος
 Μιὰ βυρὴν θὰ σηματάκετ ὁ καιρὸς

Πῶς ἄλλως ἄφ' ἁγαπῶνται οὐ ἄνθρωποι

Θὰ παρατίθου ὁ οὐρανὸς ἡ στυγερὰ χεῖρ
 Καὶ θὰ βωπύου ἡδ' κόσμος ἡ ἁδωμάτα
 Μὲ τὸ δριμὺ τοῦ μαύρου τοῦ θανάτου.

*Fate will turn elsewhere the lines
 Of the palm, like a switchman
 Time will consent for a moment*

*Elle déviera ailleurs les lignes
 De la main, la Destinée, tel l'aiguilleur
 Un instant le Temps consentira*

How otherwise, since men love each other

Comment autrement, puisque s'aiment les hommes

*The sky will act out our innards
 And innocence will strike the world
 With the sharpness of the black of death.*

*Le ciel incarnera nos entrailles
 Et l'innocence châtiara le monde
 De l'âpreté de la mort noire.*

Μετάφραση: Jeffrey Carson - Nikos Sarris

Μετάφραση: Beatrice Stelio-Connolly

Με τὸν Μίκη Θεοδωράκη, 1979

νὰ τὴν ἀναπτύξει καὶ νὰ τὴν ὑπερτονίσει, ὅπως εἶχε κάθε δικαίωμα μέσα στὰ πλαίσια τῶν προσωπικῶν του καλλιτεχνικῶν ἐπιδιώξεων.

«Ποίηση καὶ Μουσικὴ», *Ἐπιθεώρηση Τέχνης*, 1964

*

ΤΟ ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ, κατεξοχὴν πρόσφορο στὴ φόρμα του γιὰ μουσικὴ σύνθεση, ἀλλὰ κατεξοχὴν ἀπρόσφορο ἀπὸ τὴν ἀποψη τοῦ λόγου. Ἐπειδὴ, τί τὰ θέλετε;, ὑπάρχουν νόμοι, ὅπως ὑπάρχουν καὶ στὸ θέατρο. Ὑπάρχουν λέξεις ποὺ δὲν ἀκούγονται ἀπὸ τὴ σκηνὴ καὶ ὑπάρχουν λέξεις ποὺ δὲν περνοῦν στὴ μελωδία. Καὶ ὅμως, ἓνα δυσκολότατο «ὀξειδώθηκα» ὁ Θεοδωράκης κατάφερε νὰ τὸ περάσει. Ποὺ σημαίνει ὅτι, σὲ ἔσχατη ἀνάλυση, ὅλα γίνονται!

«Ὅπου δὲν ἀκούγεται ἀηδόνι, ἀκούγεται κοκτέιλ Μολότωφ», ΣΥΝ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ

*

ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΜΕΡΟΣ, τὸ «Δοξαστικόν», [ὁ Θεοδωράκης] ἔφτασε, κατὰ τὴν ταπεινὴ μου γνώμη, πιὸ κοντὰ παρὰ σὲ ὅποιοδήποτε ἄλλο, τὸ

πνεῦμα τοῦ ἔργου. Ἐδωσε τὸ ἀνάμικτο ἐκεῖνο αἶσθημα ἀπὸ ἀναγάλλια καὶ νοσταλγία μαζί, πὺλ ζήτησα νὰ ἔχει τὸ Γ΄ Μέρος, ἐκεῖ ὅπου γίνεται ἡ προσάρτηση ὅλων τῶν εἰδικῶν αἰσθήσεων πὺλ προσφέρει ὁ τόπος μας, σὰν αὐτοτελῶν ἀξιῶν, στὸ τυπικὸ μιᾶς δοξολογίας.

«Ποίηση καὶ Μουσικὴ», Ἐπιθεώρηση Τέχνης, 1964

*

ΩΣ ΚΑΙ Η ΜΟΡΦΗ τοῦ ἔργου, μὲ τὶς πλούσιες ἐναλλαγές τοῦ ποιητικοῦ λόγου, τοῦ ἄλλοτε ἀπέραντου σὰν ἀρχιπέλαγος, τοῦ ἄλλοτε κατασκευτικοῦ σὰν ψαλμὸς ἢ τοῦ πειθαρχημένου σὰν λαϊκὸ τραγούδι, μὺλ προσέφεραν ἐκπληκτικὲς δυνατότητες. [...] Τὸ πρόβλημα ἦταν πῶς νὰ ἰσορροπήσω τὸ καθαρὰ λαϊκὸ τραγούδι μὲ τὶς ἔντεχνες μορφές τῆς λαϊκῆς μουσικῆς, καθὼς παρουσιάζονται εἴτε ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα εἴτε ἀπὸ τὸν ψάλτη (βαρύτονο) εἴτε ἀπὸ τὴ χορωδία. Ἐδῶ, στὴν ἔντεχνη ἐπεξεργασία, προχώρησα μὲ πρόθεση ἐντελῶς ἀφαιρετική. Μὲ τὴ συνείδηση, θὰ ἴλεγα, ἀγιογράφου, πὺλ μισεῖ τὴ σάρκα, θέλοντας νὰ ταυτίσει τὴ μορφή μὲ τὴν ψυχή. Στὸ διάβολο, εἶπα, τὰ ἐγκεφαλικά κοντραποῦντα καὶ οἱ πολὺπλοκες, ἀρμονικές, ρυθμικές καὶ ἐνορχηστρωτικές σχέσεις. Ἄς βγεῖ ἡ ψυχή τῆς μουσικῆς ἀκέραιη, ντυμένη μὲ πάχνη καὶ δροσοσταλίδες.

Χορεύοντας μὲ τὸ ρωμέικο νταούλι. Ἄς ἀφήσουμε τὶς ἐπιδείξεις γιὰ τοὺς λαοὺς πὺλ ἔχασαν τὴν ψυχή τους, κι ἄς τραγουδήσουμε ἀπλὰ τοὺς καημοὺς καὶ τὶς ἐλπίδες τῆς ρωμιοσύνης.

Μίκης Θεοδωράκης

Χειρόγραφη παρτιτούρα τοῦ
Μίκης Θεοδωράκη γιὰ τὸ Ἀξίον Εστί

ΜΙΚΡΟΝ ΑΝΑΛΟΓΟΝ
ΓΙΑ ΤΟΝ Ν. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟ-ΓΚΙΚΑ

Τόσο μόνον
Ὅσο χρειάζεται για νὰ λειάνει ἓνα χαλίκι ὁ ρόχθος
Ἦ ν' ἀποτυπωθεῖ χαράματα τὸ ψύχος τ' οὐρανοῦ
Στὸ δέρμα ἑνὸς μενεξεδέنيου σύκου

Κι ἐκεῖ
Μακριὰ στὴν πούντα τοῦ Καιροῦ
Ὅπου μαίνεται ἀπὸ τὴ νοτιὰ τὸ μαῦρο ἐρημονήσι

Τόσον μόνον κι ἐκεῖ: εὐδοκιμεῖ τὸ Ἄόρατο!

Ἄλλ' ἐμεῖς τὸ χτίζουμε ἄλλ' ἐμεῖς τὸ κηπεύουμε
Ἄλλ' ἐμεῖς νύχτα μέρα τὸ ἱστοροῦμε

Καὶ συχνὰ τὴν ὥρα ποὺ ἀπ' τὴ λέπρα τῆς ἡπείρου
Ξεχωρίζει ἀνεβαίνοντας
Θεομητορικὴ

Γῆ μὲ τὸ φρύδι δριμὺ καὶ τὴν ἄκανθα τοῦ ἥλιου

Σὰν σὲ ὄνειρο μέσα πάλι ἐμεῖς τοῦ προσφέρουμε
Ποιὸς τὸ λίθο ποιὸς τὴ δρόσο ποιὸς τὸ οὐράνιο κονίαμα

Ὡ γαιώδη ἄνθρωπε

Ἰδὲς ποὺ ὁ τοκετὸς τῆς νύχτας ἔφερε
Κύανο καὶ κιννάβαρι πορφύρα καὶ ὠχρα

Στείλε τὸ βλέμμα σου ψηλὰ καθὼς μιὰ σκέψη ὀξεία
Νὰ διασχίσει τὸ ἐμπόλεμο στερέωμα
Καὶ πὲς ἐμεῖς οἱ ἀσύμμετροι πὼς εἴμαστε

Τ' ἀχνάρια πὸν ἄφησαν –καὶ πὸν ἀκολούθησες–
Ἦ ἄγρια μέλισσα κι ὁ ἀμνὸς ὁ πενθοφόρος.

ΤΑ ΕΤΕΡΟΘΑΛΗ

Η ΝΕΡΟΣΤΑΓΟΝΑ

Καΐνε τὰ χεῖλη μου καὶ ἡ λύπη λάμπει
σταγόνα καθαροῦ νεροῦ πάνω ἀπ' τὰ βάραθρα
τὰ σκοτεινὰ γεμάτα χόρτα· μόνο ἡ ψυχὴ
ἀναμμένη σὰν παλιὰ ἐκκλησία
δείχνει ὅτι θὰ πεθάνουμε ἀνοιξη...

Ντίγκ-ντίγκ τὸ χαμομήλι: κουράστηκα νὰ ἐλπίζω
ντίγκ-ντίγκ τὸ μολοχάνθι: βαρέθηκα ν' ἀνησυχῶ
ντίγκ-ντίγκ: τέτοιος ἀνέκαθεν
ὁ ἄνθρωπος
καὶ νὰ μὴν τὸ γνωρίζω!

Ἐκεῖνα τὰ πατήματα στὰ ξερὰ φύλλα
μουκανώντας τὸ βόιδι τοῦ Καιροῦ

ἡ πελασγικὴ τοιχοποιία σ' ὅλο τὸ μάκρος τῆς ζωῆς μου
πλάι πλάι νὰ τὴν περπατῶ

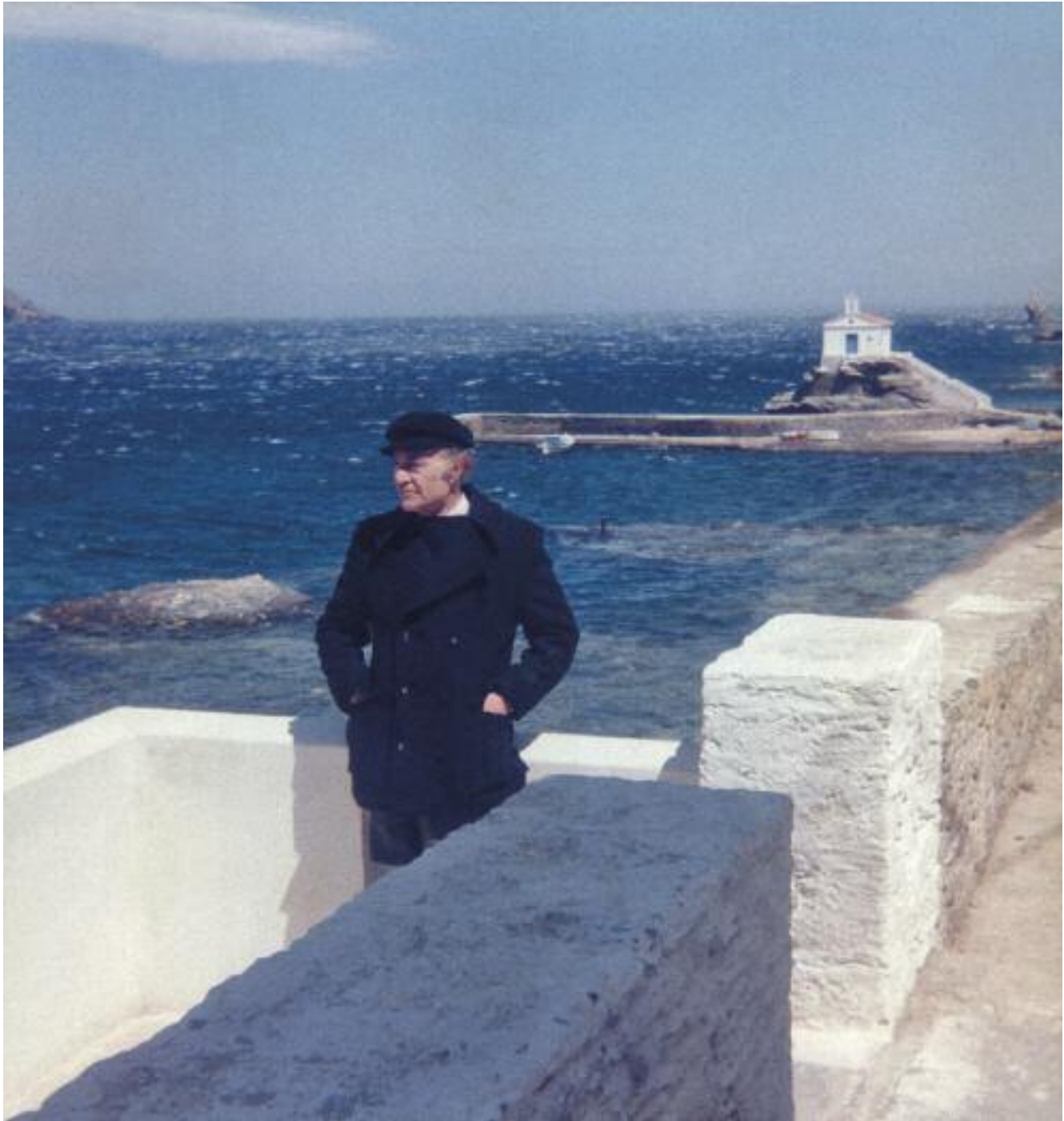
έωςότου ἡ μαύρη θάλασσα φανεῖ
κι ἐπάνω της ἀνάψουν σὰν βεγγαλικά τὰ τρία μου ἄστρα!

Ὅλα μία σταγόνα
ὁμορφιάς τρεμάμενη στὰ τσίνορα·
μία λύπη διάφανη σὰν Ἄθως κρεμάμενος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
μὲ ἀπέραντη ὁρατότητα
ὅπου τὰ πάντα γίνονται ξεγίνονται
γονατίζει ὁ Χάρος καὶ ξανασηκώνεται πιὸ δυνατὸς
καὶ πάλι πέφτει ἀνίσχυρος βυθίζεται στὰ βάραθρα.

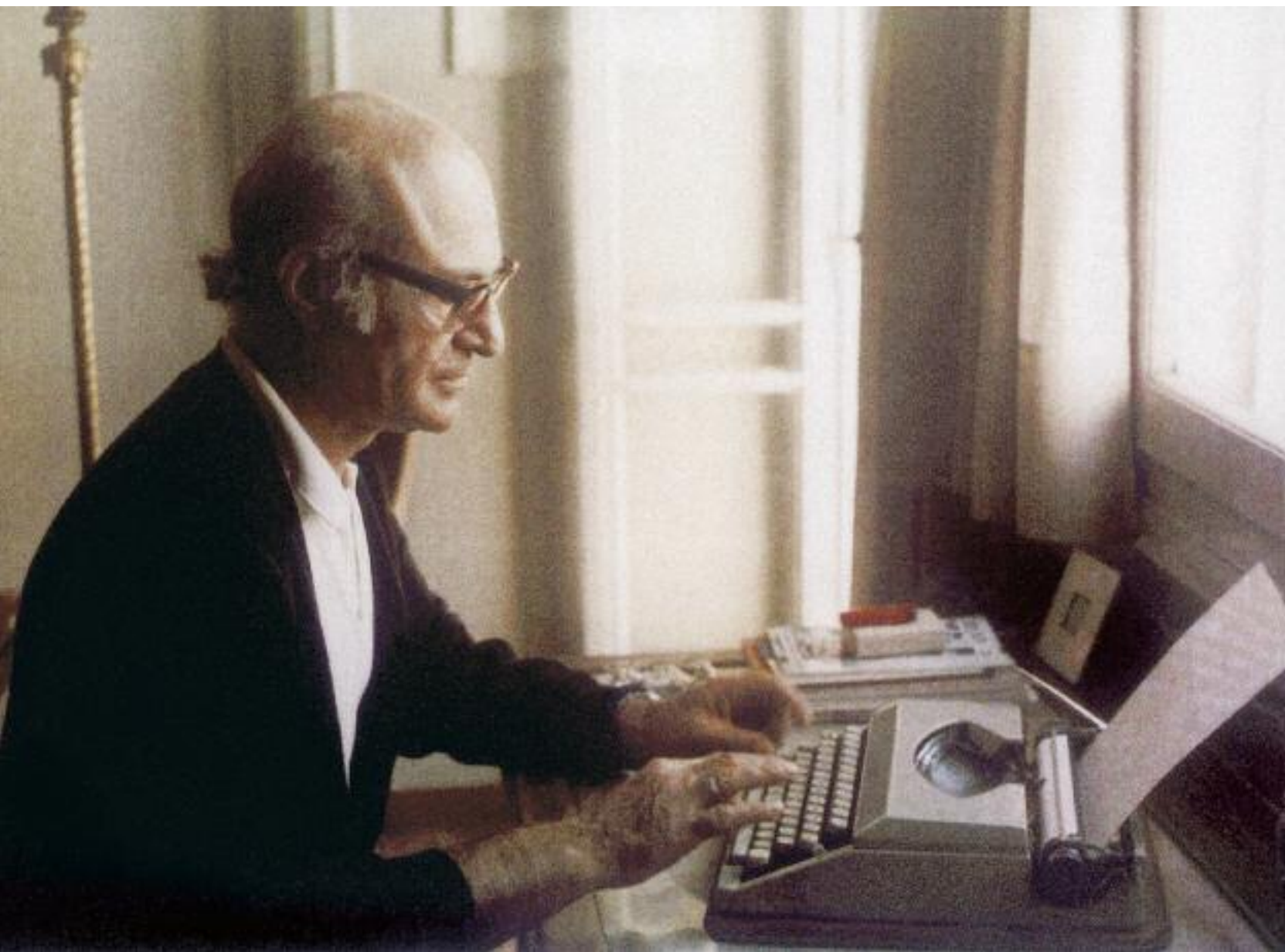
Μόνη της ἡ σταγόνα σθεναρὴ πάνω ἀπ' τὰ βάραθρα.

Στὸ χωριὸ τῆς γλώσσας μου τὴ Λύπη τηνε λένε Λάμπουσα.

ΜΑΡΙΑ ΝΕΦΕΛΗ

Άνδρος, 1979

Στό γραφείο του, 1980

Εἶναι ἀπὸ μέντα κι ἀπὸ λόγια τοῦ Ἰωάννου
ἡ ποίηση

*

Ποίηση ὦ Ἀγία μου – συγχώρεσέ με
ἀλλ' ἀνάγκη νὰ μείνω ζωντανὸς

*

Ἄξιον ἔστι ὁ πικρὸς καὶ ὁ μόνος
ὁ ἀπὸ πρὶν χαμένος ἐσὺ νά 'σαι
Ποιητὴς ποὺ δουλεύει τὸ μαχαίρι
στὸ ἀνεξίτηλο τρίτο του χέρι

*

γράφοντας κάτι ποιήματα
λευκὰ στὴ μαύρη τὴ σελίδα ἐπάνου

*

Δυὸ χέρια περιμένουνε.
Στὸν ἀγκώνα τους στηρίζεται ὁλόκληρη γῆ.
Στὴν ἀναμονή τους ὁλόκληρη ποίηση

*

Ποίηση μόνον εἶναι
Κεῖνο ποὺ ἀπομένει. Ποίηση. Δίκαιη καὶ
οὐσιαστικὴ κι εὐθεία

Φειδωφίτα βίρα με γράσθητα
 Στυγὸν Πάριον τοῦ παδυνῶ· ἡ δὲ βίρα βράχυν
 Ὀρβανταί· αἱ δὲ αἰνιγταί
 Ἡ βίρα δὲ γὰρ ἰσχυρὰ κερὰτα
 καὶ ὁ νότος ἄπρος ἴσχυρως φέρει
 Πρὸς ἡμέραν ἡ δὲ δὴν δὴν τοῦ δὴν μερῶν βράχυν
 Πάντα εἰ μὴν ἄλλωθεν ἡμερῶν παρὰ τῶν

Σέβαντα ἐπὶ ἡμέρῃ· ἡ δὲ ἡμέρα ἡ δὲ
 (μετὰ τῶν ἄρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν
 ἡ δὲ ἡμέρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν)
 ἡ δὲ ἡμέρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν
 ἡ δὲ ἡμέρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν
 καὶ τῶν κινῶν· ἡ δὲ ἡμέρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν
 Δειπνὸς ἡ δὲ ἡμέρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν
 ἡ δὲ ἡμέρα τῶν εἰς ἡμέρα βράχυν

Ζωγραφισμένο χειρόγραφο τοῦ Ὀδυσσεῆ Ἐλύτη ἀπὸ τὴν ποιητικὴ συλλογὴ Ὁ μικρὸς ναυτίλος

ΔΩΡΟ ΑΣΗΜΕΝΙΟ ΠΟΙΗΜΑ

Ξέρω πώς είναι τίποτε ὅλ' αὐτὰ καὶ πὼς ἡ γλῶσσα ποὺ μιλῶ δὲν
ἔχει ἀλφάβητο

Ἀφοῦ καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὰ κύματα εἶναι μιὰ γραφὴ συλλαβικὴ
ποὺ τὴν ἀποκρυπτογραφεῖς μονάχα στοὺς καιροὺς τῆς λύπης
καὶ τῆς ἐξορίας

Κι ἡ πατρίδα μιὰ τοιχογραφία μ' ἐπιστρώσεις διαδοχικὲς
φράγκικες ἢ σλαβικὲς ποὺ ἂν τύχει καὶ βαλθεῖς γιὰ νὰ τὴν
ἀποκαταστήσεις πᾶς ἀμέσως φυλακὴ καὶ δίνες λόγο

Σ' ἓνα πλήθος Ἐξουσίες ξένες μέσω τῆς δικῆς σου πάντοτε

Ὅπως γίνεται γιὰ τίς συμφορὲς
Ὅμως ἄς φανταστοῦμε σ' ἓνα παλαιῶν καιρῶν ἀλώνι ποὺ μπορεῖ
νὰ 'ναι καὶ σὲ πολυκατοικία ὅτι παίζονε παιδιὰ καὶ ὅτι αὐτὸς
ποὺ χάνει

Πρέπει σύμφωνα μὲ τοὺς κανονισμοὺς νὰ πεῖ στοὺς ἄλλους καὶ
νὰ δώσει μιὰν ἀλήθεια

Ὅποταν βρίσκονται στὸ τέλος ὅλοι νὰ κρατοῦν στὸ χέρι τους ἓνα
μικρὸ

Δῶρο ἀσημένιο ποίημα.

ΤΟ ΦΩΤΟΔΕΝΤΡΟ ΚΑΙ Η ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΟΜΟΡΦΙΑ